

OP PEIL BRENGEN

De kwaliteit van het beheer van water en de bescherming tegen water, ze zijn vitaal voor ons land. Zeker in een waterrijke provincie als Fryslân, met een lange kustlijn, Waddeneilanden, prachtige meren, het lage midden, rivieren, vaarten, sloten zijn ontwikkeling, beheer en bescherming noodzakelijk.

De PvdA kiest voor veiligheid, duurzaamheid en klimaatbestendigheid. We kiezen voor een evenwichtige balans in de belangen van burgers, de natuur en de economie.

In Fryslân zijn we ons er meer en meer van bewust dat water en de kwaliteit van water essentieel zijn voor onze leefomgeving. Waterbeleid moet een leidend en ordenend beginsel zijn bij het beheer en de inrichting van onze openbare ruimte. Dat is niet alleen een opdracht voor Wetterskip Fryslân, maar voor alle overheden. In Fryslân kiezen volksvertegenwoordigers en bestuurders van de PvdA voor een brede, actieve en innovatieve invulling van het waterbeleid. We trekken één lijn met de partijgenoten in de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenten om dit programma uit te voeren. In Fryslân werken we samen – samen staan we sterk! Voor goed waterbeleid hebben we sterke, professionele waterschappen nodig. Goed waterbeleid kost geld. De PvdA kiest voor een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

Aan de slag!

PvdA Fryslân – Onze visie op de taken van het waterschap

We hebben voor de bescherming tegen water, de zorg voor voldoende water in droge tijden en niet teveel water in natte tijden en de zorg voor een goede waterkwaliteit sterke professionele waterschappen nodig.

Veiligheid, duurzaamheid en klimaatbestendigheid zijn de sleutelwoorden die wij daarbij kiezen. In het waterbeheer moeten we zowel maatregelen treffen die klimaatverandering tegengaan als maatregelen die de gevolgen verantwoord opvangen. De PvdA Fryslân kiest dan ook voor een langetermijnvisie met een investeringsprogramma, waarin duurzaamheid en klimaatbestendigheid de opgaven zijn.

Waterschappen dragen zorg voor onze **veiligheid**. Met het Rijk, de provincie Fryslân en de gemeenten speelt Wetterskip Fryslân een belangrijke rol in de uitvoering van het nieuwe Deltaprogramma. De PvdA Fryslân vindt het belangrijk dat het niet alleen gaat over zeespiegelstijging en dijkverhogingen. Maar dat er ook gekeken wordt naar wat te doen bij een calamiteit, bijvoorbeeld naar de economische gevolgen. Er moet worden ‘gebouwd met de natuur’ en in het waterbeheer moet meer dan nu worden aangesloten bij natuurlijke processen: dat water afstroomt, dat je rekening moet houden met extreme pieken en langere perioden van droogte. Dat er in Fryslân daarom meer waterbergend vermogen moet zijn.

Zo moet Wetterskip Fryslân nauw betrokken zijn en blijven bij de ontwikkeling van een veilige en duurzame Afsluitdijk en steunt ze initiatieven om samen met burgers en andere overheden door een integrale aanpak meer mogelijk te maken, zoals bij het project Holwerd aan Zee.

Na het verschijnen van de businesscase voor het gemaal Lauwersoog is duidelijk geworden dat er geen rijkssteun voor dit project komt. Met de provincie Fryslân dient het Wetterskip Fryslân zich op alternatieven te beraden. PvdA Fryslân zet in op flexibele, kleinschalige alternatieven, die de waterveiligheid en de natuur evengoed dienen.

Op dit moment **volgt** het **waterpeil in** de meeste gevallen nog de **functie**. De PvdA Fryslân vindt dat het vaker nodig is om andersom te redeneren, dat juist de functie het peil volgt. Dat stond al in de Nota Ruimte en die manier moet ook in de praktijk meer gangbaar worden.

Dit geldt met name voor het Friese veenweidegebied. Wetterskip Fryslân is binnen de provinciale kaders verantwoordelijk voor schoon water en peilbeheer in het veenweidegebied. De PvdA Fryslân gaat een meerjarige visie ontwikkelen ten einde milieuschade door oxidatie en verdroging van natuurgebieden op ons hoofdwatersysteem en de infrastructuur te voorkomen. De PvdA Fryslân vindt dat er minder peilvakken moeten komen. Rijk, provincie Fryslân, gemeenten en Wetterskip Fryslân moeten de handen ineen slaan om (verdere) aantasting van funderingen van woningen door paalrot te voorkomen.

Het **stedelijk waterbeheer** moet als een belangrijk punt op de agenda van Wetterskip Fryslân staan. Het komt daarmee meer in balans met het traditionele waterbeheer, waarin het accent op het landelijk gebied ligt. Rijk, provincie Fryslân, gemeenten en Wetterskip Fryslân moeten nauw samenwerken bij de inrichting van stad en platteland. Wij pleiten voor de opslag van regenwater in vijvers, (her)aanleg van cultuurhistorische waterlopen, het realiseren van natuurvriendelijke oevers, het gebruik van waterdoorlatende stenen en meer groen in de stad. In stedelijk gebied moeten de accenten sterk liggen op het voorkomen van wateroverlast, de beleving van water en op afspraken en maatregelen die plaatselijke opwarming (hittestress) tegengaan. Stedelijk waterbeheer vraagt nauwe afstemming en goede samenwerking met de gemeenten.

De PvdA Fryslân gaat inzetten op een vervolg van Herstelplan **Oevers en Kaden**. In dit vervolg plan zijn de belangrijke thema's: veiligheid, voorkoming van overlast, meervoudig ruimtegebruik (recreatie en berging) en maatschappelijke kosten.

Wetterskip Fryslân zorgt voor een **goede waterkwaliteit**. In 2027 moet de waterkwaliteit van de Europese wateren voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water. Hoewel de waterkwaliteit de afgelopen decennia op veel plekken is toegenomen, zijn we er nog niet. In de nieuwe planperiode van 2015 - 2021 moeten we nieuwe stappen zetten, zoals:

- Het verbeteren van de waterkwaliteit betekent minder afspoeling van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen door de landbouw. Als dat meer kost dan nu begroot is, moeten de veroorzakers extra bijdragen.
- Dat geldt natuurlijk ook voor watervervuilende activiteiten van de industrie, die bij voorkeur aan de bron moet worden aangepakt. Wetterskip Fryslân zet zich in om erfafspoeling tegen te gaan.
- De risico's op aantasting van de waterkwaliteit door het winnen van schaliegas en het bergen van kernafval zijn naar de mening van de PvdA Fryslân te groot.

Met deze inzet bewijzen we het milieu, de volksgezondheid en de leefbaarheid een grote dienst. We willen allemaal veilig kunnen zwemmen, zonder last van blauwalg!

Van het waterschap mag een **innovatieve houding** worden verwacht. Leidraad is daarbij dat waterschappen, burgers en bedrijven bewust omgaan met water, ruimte en milieu. Hierbij kan samenwerking met andere waterschappen, overheden, bedrijven en wetenschap veel opleveren: niet elk waterschap hoeft op eigen houtje in innovatie te investeren en de samenwerking in het Fries Bestuursakkoord Waterketen moet de doelmatigheid en duurzaamheid in de Friese waterketen komende jaren vergroten, met als doel een besparing van 12 miljoen.

We willen dat nieuwe ontwikkelingen met kracht worden voortgezet, bijvoorbeeld door medicijnresten, hormonen en microplastics uit afvalwater te halen. Effectief is het zuiveren bij de bron, zoals bij ziekenhuizen en in de industrie. De PvdA Fryslân wil de komende jaren een uitbreiding van deze vormen bronscheiding realiseren. Een innovatieve aanpak ondersteunt de internationale koppositie van kennisinstellingen als Wetsus en bedrijven.

Wetterskip Fryslân heeft een belangrijke verantwoordelijkheid voor het **zuiveren van afvalwater** van alle huishoudens en de meeste bedrijven. De afvalwaterzuivering is een integraal onderdeel van de afvalwaterketen. Samenwerking met de gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het rioolbeheer, is vanzelfsprekend. Er moet actief worden samengewerkt met drinkwaterbedrijven. Oogmerk is om duurzamer, efficiënter, en effectiever te gaan werken tegen lagere kosten. Daartoe moeten in Fryslân partijen soms worden verleid en moeten fiscale hobbels, zoals de BTW bij de samenwerking van Vitens en Wetterskip Fryslân worden opgeruimd.

Wetterskip Fryslân blijft zich ook de komende jaren actief inzetten op het besparen en (terug)winnen van energie en grondstoffen bij hun (kern)activiteiten. De kans om energieneutraal afvalwater te zuiveren en belangrijke eindige grondstoffen als fosfaat terug te winnen moet volgens de PvdA Fryslân met beide handen worden aangegrepen. Daarom wordt de ontwikkeling van een energiefabriek ondersteund en wordt gewonnen gas geleverd aan Wetsus.

Wetterskip Fryslân beheert een stelsel van **waterwegen, kades en dijken**. Belangrijk voor het waterbeheer, maar meestal ook belangrijk voor landschap en natuurontwikkeling en voor allerlei vormen van recreatie. Met de andere beheerders blijft Wetterskip Fryslân de meest efficiënte en doelmatige beheersvormen en –afspraken nastreven. Waar mogelijk moet meervoudig ruimtegebruik worden gestimuleerd, bijvoorbeeld door waterrecreatie en recreatie langs het water de ruimte te geven en door kades en dijken open te stellen; op zijn minst voor de wandelaar en de fietser.

Als eigenaar van **waterschapserfgoed** heeft Wetterskip Fryslân de belangrijke taak om dit goed in stand te houden. Niet alleen Werelderfgoed het Woudagemaal, maar ook tal van gemalen en gemaaltjes, sluizen, oude waterlopen en bruggen vormen al eeuwenlang het DNA van Fryslân. Professionals en vrijwilligers spelen een belangrijke rol bij het in stand houden van dit erfgoed en het maatschappelijk draagvlak daarvoor. De PvdA Fryslân vindt dat we deze mensen moeten koesteren en faciliteren.

De PvdA Fryslân - Het profijtbeginsel en een eerlijke lastenverdeling

Waterschappen heffen belastingen om hun werk te kunnen doen. Belastingen heffen vraagt om democratische controle. Het democratisch gekozen bestuur van Wetterskip Fryslân is in de eerste plaats bedoeld om een politieke afweging te maken over de noodzaak van de uitgaven, de hoogte van de belastingen en te zorgen voor een rechtvaardige lastenverdeling.

Het belastingsysteem van de waterschappen is deels gebaseerd op het profijtbeginsel en op het principe dat de kosten moeten worden opgebracht door degene die ze veroorzaakt. Wij willen dat er een sterker accent komt te liggen op dit profijtbeginsel en het betalen door de veroorzaker. Dat helpt volgens de PvdA Fryslân om besparing en duurzame maatregelen eenvoudiger te realiseren.

Bij waterschapsheffingen wordt niet gekeken naar draagkracht van de belastingbetaler. Daarom is een kwijtscheldingsbeleid essentieel, automatische kwijtschelding voor inkomens tot 100% van het sociaal minimum en een gelijke behandeling daarin voor de kleine zelfstandige.

De agrarische en andere belangen moeten zorgvuldig worden afgewogen. Bij lastenverdeling wordt meegewogen dat de agrarische productiesector een groot belang heeft bij een op de bedrijfsvoering afgestemd waterbeheer. Dat rechtvaardigt dat zij een substantieel deel van de kosten draagt die gemaakt worden voor het waterbeheer in het landelijk gebied.

Hoewel op dit moment de netto lasten en baten in evenwicht zijn, maakt de PvdA Fryslân zich niettemin zorgen over de schuldenpositie van ons waterschap. Schoon, veilig en genoeg water vragen de komende jaren grote inspanningen en extra investeringen. De PvdA Fryslân gaat serieus werk maken van een programma dat de schuldenpositie van Wetterskip Fryslân verbetert.

PvdA Fryslân - democratische en maatschappelijke functie van het waterschapsbestuur.

Wetterskip Fryslân opereert niet in isolement. De taken van Wetterskip Fryslân raken die van andere overheden. Wetterskip Fryslân is een **functionele overheid**, die samenwerkt met gemeenten, provincies, de rijksoverheid en met de andere waterschappen om het integrale karakter van het waterbeheer te versterken en zo efficiënt mogelijk te werken. De komende jaren zullen er verstrekkende beslissingen moeten worden genomen op het terrein van waterveiligheid, die belastingbetaler veel geld kosten. Daarvoor is waterbewustzijn bij burgers, boeren en bedrijven nodig.

De PvdA Fryslân kiest voor een open samenwerking met allerlei maatschappelijke organisaties, die de taken van het waterschap raken. Evengoed de agrarische belangenorganisaties als de natuurbeschermers, evenzeer het georganiseerd bedrijfsleven als organisaties van bewoners.

De PvdA Fryslân kiest voor **maatschappelijk verantwoord ondernemen** ook door het Wetterskip Fryslân, een vanzelfsprekendheid voor elke publieke organisatie. Dat betekent dat duurzaam opereren de leidraad is, zuinig met energie en grondstoffen, maatschappelijk verantwoord personeelsbeleid, maar ook een maatschappelijk verantwoord aanbestedingsbeleid.

De PvdA Fryslân vindt **de democratische legitimatie** van het waterschapsbestuur essentieel. Alle leden van het waterschapsbestuur moeten rechtstreeks worden verkozen, maar om dit te regelen is een aanpassing van de wet nodig en dat is aan de Tweede Kamer. PvdA'ers in het waterschapsbestuur zijn toegankelijke bestuurders en volksvertegenwoordigers; mannen en vrouwen die de provincie ingaan om te horen wat er speelt en die er bovendien voor zorgen dat hun besturen binnen de gehele waterketen goed samenwerken, zodat de veiligste, duurzaamste en kosteneffectiefste oplossingen worden gekozen. Voor democratische legitimatie volstaat niet alleen een goed en democratisch gekozen waterschapsbestuur. Waterbewustzijn en draagvlak voor beslissingen zijn essentieel. Daarin spelen jongeren een belangrijke rol. De PvdA Fryslân wil binnen Wetterskip Fryslân en samen met andere overheden projecten voor jongeren tot stand brengen. Zoals een jeugdijkgraaf, waterprojecten op scholen, voorlichting, etc. Betrokkenheid en draagvlak komen immers niet vanzelf.

Voor burgers, bedrijven en anderen is het gewenst dat alle zaken rond water via **één loket** geregeld kunnen worden; samen met gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat staan we voor één gezamenlijk waterloket.

Elke overheid is verplicht bij beleidsmaatregelen of een project dat invloed heeft op waterbeheer of waterkwaliteit een **watertoets** te doen. Daarbij speelt de eis mee dat wie een probleem veroorzaakt, meebetaalt aan de oplossing. Aan een watertoets bij uitgewerkte plannen hebben we niet genoeg; al bij het ontwikkelen van een initiatief moeten afspraken worden gemaakt over duurzaam waterbeheer en klimaatbestendig bouwen. Zo kan de functie aangepast worden aan het waterpeil.

Voor water bestaan geen grenzen. Waterschappen moeten daarom ook een internationale oriëntatie hebben. In de eigen taken, maar ook om internationaal kennis te delen en ervoor te zorgen dat technologie en aanpak voor Nederland goede exportproducten zijn. **Internationale solidariteit** uit zich in kennisoverdracht en hulp bij projecten in landen die dat alleen niet goed geregeld krijgen, zoals het project 'Schoon water voor Mozambique'. De PvdA Fryslân steunt van harte de opgave om als Wetterskip Fryslân, samen met gemeenten, provincie en Vitens daar invulling te geven aan de gezamenlijke doelstelling in het Schoklandakkoord om 1,8 mln. mensen te voorzien van toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen.

Tot slot

Op peil brengen en op peil houden van het prachtige waterrijke Fryslân, dat is de inzet van de PvdA Fryslân. Dat doen we met duurzame en klimaatbestendige ambities en samenwerkend met burgers, overheden en anderen. We mogen echter daarnaast niet vergeten hoeveel leuke, sportieve, smakelijke en ontspannen kanten er zitten aan Water. In Fryslân zijn wij **Wiis mei ûs Wetter!** We drinken, wassen, zwemmen, spartelen, sproeien, drenken, beschermen, schenken, vissen, roeien, varen, zeilen... En we schaatsen natuurlijk!